ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑΛ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Α. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Τηλεόραση, το ναρκωτικό της οικογένειας

Το ακόλουθο διασκευασμένο κείμενο στηρίχτηκε στο άρθρο του δημοσιογράφου Γιάννη Ελαφρού, που δημοσιεύθηκε στις 17-03-2002 στον διαδικτυακό ιστότοπο της εφημερίδας «Καθημερινή»: https://www.kathimerini.gr/society.

Μπαίνουμε στο σπίτι και η πρώτη μας κίνηση είναι να πατήσουμε το κουμπί του τηλεκοντρόλ. Συζητάμε με φίλους, αλλά το μάτι όλο ξεγλιστρά προς την πολύχρωμη οθόνη, οπότε δεν μπορούμε να συγκεντρωθούμε στη συζήτηση, αλλά δεν κλείνουμε και την τηλεόραση. Κατηγορούμε έντονα το περιεχόμενο των τηλεοπτικών προγραμμάτων, αλλά δεν παραλείπουμε να τα παρακολουθούμε.

Οι περισσότεροι έχουν με την τηλεόραση μια σχέση αγάπης - μίσους. «Χαζοκούτι» από τη μια, αλλά απαραίτητος σύντροφος στην καθημερινότητα. Τουλάχιστον τρεις ώρες την ημέρα περνούν, κατά μέσο όρο, οι κάτοικοι των αναπτυγμένων χωρών μπροστά στις τηλεοράσεις. Όταν ένα άτομο φτάσει στην ηλικία των 75 ετών, θα έχει περάσει τα εννιά χρόνια της ζωής του βλέποντας τηλεόραση. Πρόκειται πια για την τρίτη ανθρώπινη δραστηριότητα μετά την εργασία και τον ύπνο. Πολλοί άνθρωποι συμπεριφέρονται σαν να είναι εξαρτημένοι από τη μικρή οθόνη. Ή μήπως είναι; Είναι τελικά η τηλεόραση «ναρκωτικό», που προκαλεί εθισμό;

Μια τέτοια υπόθεση δεν είχε απασχολήσει μέχρι τώρα τους ερευνητές, παρά μόνο με τη μεταφορική της έννοια. Όμως, ένα άρθρο σε αμερικανικό επιστημονικό περιοδικό θέτει ξανά το ερώτημα. Όσοι βλέπουν υπερβολικά τηλεόραση εμφανίζουν συμπτώματα ανάλογα με εκείνους που είναι χρήστες ναρκωτικών ουσιών, σημειώνει. Μάλιστα, οι συγκεκριμένοι επιστήμονες υποστηρίζουν ότι υπάρχει μια ενστικτώδης βιολογική αντίδραση του ανθρώπου, η «αντίδραση προσανατολισμού», που δημιουργεί έλξη προς μια συσκευή που εκπέμπει έντονα χρώματα και ήχους, με απότομες εναλλαγές σκηνών και ακουσμάτων, όπως η

τηλεόραση. Θεμελιωτής της αντίδρασης προσανατολισμού είναι ο Ιβάν Παβλόφ, ο οποίος χρησιμοποιούσε στα πειράματά του σκυλάκια. Δυστυχώς, ο άνθρωπος-τηλεθεατής, ο homo-canapes[1], μέσω της υπερβολικής κατανάλωσης «τηλε-ναρκωτικών», μοιάζει να συναγωνίζεται σε υποταγή και αβουλία τα μικρά σκυλιά, με τα οποία πειραματιζόταν ο Παβλόφ. […]

Για πολλούς, οι πιο εμφανείς ομοιότητες μεταξύ εθισμού στην τηλεόραση και εξάρτησης από τα ναρκωτικά παρουσιάζονται σε όσους μειώσουν την τηλεθέαση. Πριν από σαράντα χρόνια, μελετήθηκαν στο Σικάγο οικογένειες των οποίων οι συσκευές χάλασαν. Τότε δεν υπήρχε παρά μόνο μια τηλεόραση σε κάθε σπίτι, έτσι η επαφή με τον μαγικό κόσμο της τηλεόρασης διακοπτόταν. «Η οικογένεια γυρνούσε γύρω γύρω, όπως μια κότα χωρίς κεφάλι. Συχνά ούρλιαζαν ο ένας στον άλλο, ενώ δεν μπορούσαν να κάνουν τίποτα άλλο, ούτε καν να παίξουν. Ήταν τρομερό. Η τηλεόραση ήταν κομμάτι του εαυτού τους!» Ήδη πριν από σαράντα χρόνια…

Α3. Με αφορμή το παραπάνω άρθρο, που σε προβληματίσε, αποφασίζεις να γράψεις επιστολή 200-250 λέξεων προς τον συντάκτη του, στην οποία διατυπώνεις τη συμφωνία ή τη διαφωνία σου με τις θέσεις του για τον ρόλο της τηλεόρασης στη ζωή των σύγχρονων οικογενειών και τις συνέπειες της τηλεθέασης.

Μονάδες 25

Β. Λογοτεχνικό κείμενο

LOUISE HAY - WISE (1926-2017)

Αγάπης λόγος (απόσπασμα)

Το ποίημα της Louise Hay - Wise περιλαμβάνει στο βιβλίο του «Ν' αγαπάμε ο ένας τον άλλον» (εκδ. Γλάρος) ο Λέο Μπουσκάλια, καθηγητής Παιδαγωγικής και ψυχολόγος, ως αφορμή για να αναφερθεί στην αποξένωση των μελών της σύγχρονης οικογένειας λόγω της συστηματικής τηλεθέασης.

Τόσοι πολλοί γάμοι από την τηλεόραση

---

1 Ειρωνεία: ο άνθρωπος σήμερα παρακολουθεί τηλεόραση από τον καναπέ του, σε αντίθεση με τον όρο homo sapiens (σοφός άνθρωπος), που χαρακτηρίζει την εξελιγμένη μορφή του

ψεύτικοι πίσω από την καλωδίωση.
Αντί δύο ζωές να γεμίζουν το δωμάτιο
υπάρχουν οι δυο ζωές τους
και οι βραδινές ειδήσεις των 11
με σταθερές διακοπές εμπορικών διαφημίσεων.
Αντί γι' αυτό που λες και γι' αυτό που λέω
είναι αυτό που λένε ο Ντικ και ο Τζώννυ
και οι καλεσμένοι τους.
Δεν γελάς, όταν γελώ,
δεν γελώ, όταν γελάς.
Όλη η σπιρτάδα τρέχει έξω
από το καλώδιο.
Και γελάμε μαζί σε βάρος του.
Όσο πιο πολύ αποφεύγουμε τη συζήτηση,
τόσο πιο παθητική γίνεται η σχέση.
Η τηλεόραση μάς επιτρέπει να περπατάμε
στη ζωή
με μικρές στιγμές ομιλίας.
Κι όσο αποτυχαίνουμε να μιλήσουμε,
τόσο πιο δύσκολη γίνεται η ομιλία.

Β3. Να επιλέξεις <u>ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα</u>. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Ποια είναι η επίδραση της τηλεθέασης στις σχέσεις των πρωταγωνιστών του ποιήματος; Ποια θεωρείς ότι είναι η επιρροή που ασκεί η τηλεόραση στην προσωπική ζωή των νέων της ηλικίας σου;

ή

2. Σε κείμενο που θα γράψεις για τις ανάγκες μιας ερευνητικής εργασίας με θέμα «Διαπροσωπικές σχέσεις σε κρίση», να παρουσιάσεις την καθημερινή ρουτίνα των

πρωταγωνιστών του ποιήματος, αναδεικνύοντας ιδιαίτερα το νόημα των ακόλουθων στίχων: «Η τηλεόραση μάς επιτρέπει να περπατάμε στη ζωή *με μικρές στιγμές ομιλίας*.»

Μονάδες 25